

Skærtoft 2 + 4, matrikel 17

Skærtoft, tidligere Østergård, udflyttergård fra Hundslev

Samlet af Jørgen Bromand med flere

En udflyttergård fra byen Hundslev som ved udskiftningen af byens jorder i 1775 blev udflyttet til den vestlige Mellemmark og den Skærtoft, som Christian Knudsen betegner: den skæve toft.

Om boelets beliggenhed i Hundslev fortæller Christian Knudsen "Mads Madsens boel lå i den toft som tilhører Jørgen Bloms Sted".

Nævnte Jørgen Bloms sted er nu husmandsstedet artikel 21, som ejes af slagter Andreas Skovmand, Asserballe st. Efter udskiftningen i 1775 ejedes dette sted af bonde inderste Peter Matzen, senere også festekådner. Han var født 1774, døbt nr. 10, søn af boelsmand Mads Madsen i Hundslev. og Karen Nicolaisen Hees fra Notmark. Da deres gård var flyttet ud til Skærtoft 1775 købte sønnen Peter 1798, den 19. april det gamle hussted og toften beliggende i byen, som lå ved den gade som fører hen til kroen og den toft som endnu hører til kådnerstedet art. 21. I arv fra sit fødeboel havde Peter Madsen modtaget 150 rdl. cour.

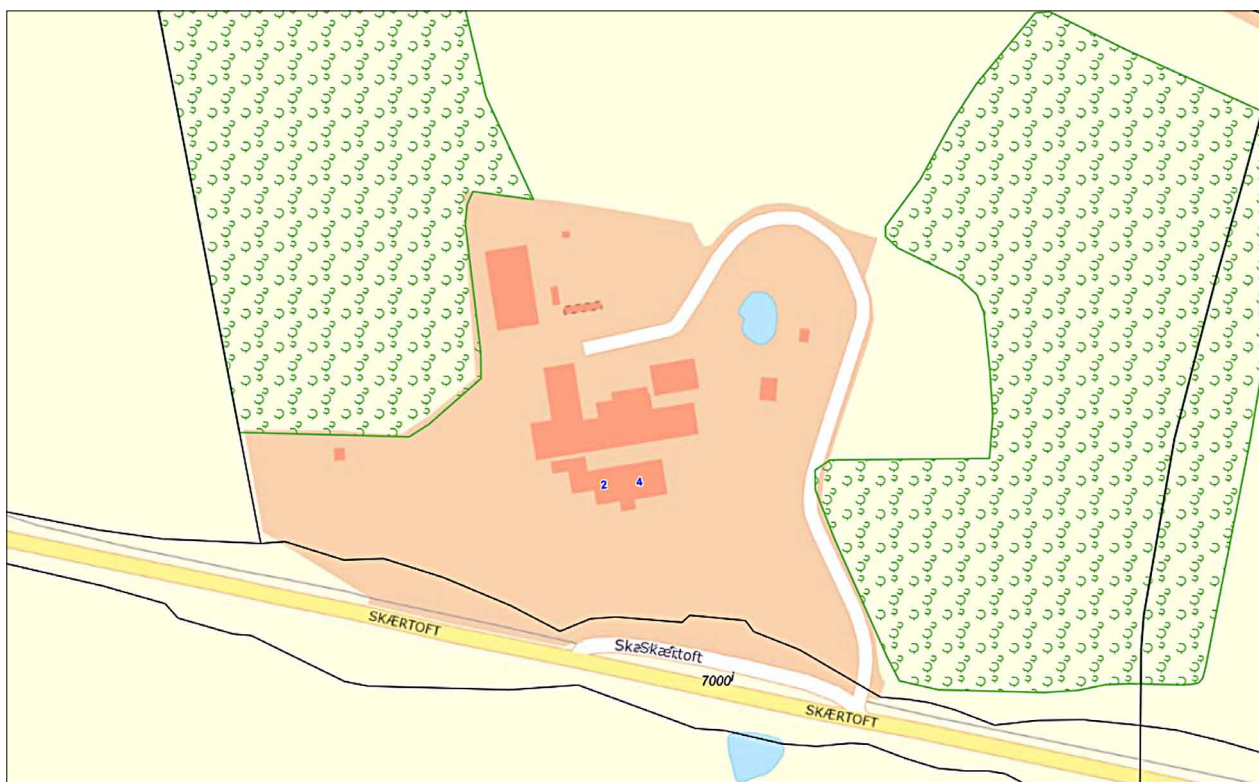
Christine Bonde, født Hansen, født på Skærtoft fortæller: Hendes fader Peter Hansen, som 1892 købte gården Skærtoft har fortalt hende, at deres gård engang har ligget ovenfor maskinbygger Olsens huse, på samme side af gaden og overfor lå Krygers tidligere husmands sted. Dette lå dengang hvor nu rosenbedet er anlagt og hvor den nuværende nye vej er anlagt. Krygers sted blev flyttet 19.. da landevejen mellem Guderup og Tandslet blev anlagt og fik en ny linieføring gennem Hundslev by.

Gården Skærtoft har artikel nummer 17 af hundslev ejerlav og endvidere artikel 83 af helleved og Artikel 164 af Elstup ejerlav.

Augustenborg distrikters skyld - og panteprotokol folio 631 + 111 + 1165 + 2247.

Areal : 1876: 28 32 49 ha.= 351,90 Thl. reinertrag nettoudbytte.

1946: 27 65 20 ha = 345,44 Thl. reinertrag nettoudbytte.

Skærtoft 2 + 4, matrikel 17. Skærtoft.

Skærtoft 2 + 4, matrikel 8. Skærtoft. 1939 Det Kgl. Bibliotek.

Skærtoft 2 + 4, matrikel 8. Skærtoft. 1989 Det Kgl. Bibliotek.

Om tidligere arvefæsteboelsmænd og senere ejere af gården Skærtøft, kan berettes :

1. Johann Voigt er den ældstkendte mand på boelet her.

Han nævnes 1688 blandt tiendeydere til Notmark kirke som boelsmand i byen Hundslev. Hans datter kan ikke eftervises i kirkebogen. Men hans datter Ellen Johannsdatter blev Domi 5. Trini 1709 gift med den efterfølgende Mand, Matz Matzen, som formodentlig har fået boelet efter sin svigerfader Johann Voigt.

2. Matz Matzen er sikkert i slægt med familien Madsen i Helleved, og en søn af boelsmand Matz Christensen i Helleved, som døde og således broder til Peder Madsen, stamfaderen til slægten Madsen i Helleved. Matz Matzen og hustru Ellen johannsdatter i Hundslev fik Domi 13 Trini 1711 deres førstfødte søn døbt Matz, og denne blev holden til dåbs af farbroderen Peder Madsen, og opkaldt efter sin afdøde farfader Matz Christensen. Matz Matzen nævnes 1712 i jordbogen over festere under Rumohrsgård og efterkommere af hans slægt har virket og ejet denne gård gennem generationer indtil 1892, da der kom en ny slægt ind på gården.

Matz Matzen døde 22. 2. 1747, alder ?

Hans finke Ellen Madsen døde 1751. Domi 1 Epif.

3. Matz Matzen født 1711, døbt Domi 13. Trini, søn af formanden.

Han blev gift mellem 1729 til 1743, en periode hvor der findes en såkaldt "lagune" i kirkebogen optegnelser, = hvor ingen optegnelse findes. I jordbogen af 1733 og ligeledes 1751 findes en Matz Matzen som boelsmand her og sidstnævnte må være nr. 3. Matz Matzen.

Deres børn

a. Matz Matzen	født før 1743, han blev eftermand.
b. Hans Matzen	født 1743, døbt Domi 22. Trini.
c. Barbara Margrethe	født 1745, døbt Domi 1. Trini.
d. Johannes Matzen	født 1746, døbt nr. 34.
e. Andres Matzen	født 1748, døbt 13 / 2.
f. Peter Matzen	født 1749, døbt nr. 7.
g. Kirsten Matzen	født 1750, døbt Domi 2. Advent.
h. Marie Matzen	født 1752, døbt Domi 23 Trifli.

Efter dette barns fødsel døde Mads Madsens kone i Hundslev, begravet 3. Advent.

Enkemand Matz Matzen blev 15. 2. 1754 gift med Marie Hansdatter.

Deres børn:

j. Hans Christen Matzen	født 1754, døbt Domi Oculi.
k. Lorenz Matzen	født 1756, døbt Domi Reminicere
l. Jørgen Matzen	født 1759, døbt Nr. 13.

Aftægtsmand Mads Madsen i Hundslev døde 1774, begravet Domi 14. Trini.

Mads Madsens enke i Hundslev døde 4. 10. begravet 10. 10. 1793, 65 år.

Datteren Barbara Margrethe født 1745, døbt Domi 1. Trini, blev 13. 10. 1769 gift med kådner Peder Rasmussen ved Fynshav art. 15. (nu fisker Tomas Thomsen Færggården)

4. Matz Matzen født før 1743, søn af Formanden og hans første hustru, som døde 1752, begravet Domi 3. Advent. Han blev 11. 11. 1763 gift med Anne Marie Christiansdatter, født 1743 døbt 27. 3. Hun var datter af boelsmand Christian Hess i Hundslev.

Deres børn

a. Mads Madsen	født 1765 døbt Domi Rogate.
b. Christen Madsen	født 1767 døbt 11. 3.
c. Anne Marie Madsen	født 1769 døbt nr. 154 hun døde 1857.
d. Nicolai Madsen	født 1771 døbt nr. 7.
e. Peter Madsen	født 1773 døbt nr. 10.

Boelsmand Matz Matzen døde 1774, begravet Domi 19 Trini. Hans enke Anne Marie Madsen blev 25. 5. 1775 gift med Christen Petersen Godmose.

5. Christen Godmose som blev sættemand på boelet. Han var født 1743, døbt nr. 12. søn af boelsmand Peter Godmose på art. 7. Abildgård i Hundslev.

I dette ægteskab var der 3 sønner:

- f. Jens Christensen født 1770, døbt 1.
- g. Jørgen Christensen født 1783, døbt nr. 6.
- h. Rasmus Christensen født 1786, døbt nr. nr. 1.

Boelsaftægtsmand Christen Petersen Matzen i Skærtøft bag Hundslev døde 1821, den 26. 77½ år gammel.

5. Christen Petersen Godmose, også kaldet Guimoss var sættemand på slægten Matzens boel ved udskiftningen af Hundslev bys jorder i 1775, og flyttede sit boel ud til Skærtøft, ligesom boelsmand Hans Christensen. De to gårde kom til at ligge i en mark som fra gammel tid kaldtes Skjærtøft, fordi Hundslev mark her skærer eller kiler sig ned i Hellved mark.

Hans Christensens gård kom til at ligge i den vestlige del af marken, som også kaldtes Midtmarken og fik navnet "Lamagergård".

Mads Madsens udflyttede gård fik navnet Østergård.

Disse navne anføres af Christian Knudsen i bind 14. side 57, hvor han skriver: Disse navne synes ikke at være bibeholdt ret længe og begge gårde er efterhånden blevet benævnt Skærtøft, henholdsvis Lille Skærtøft og Skærtøft.

Ifølge Stednavne Udvalget kommer Lamagergård fra dyrenavnet lam. Lamagergård og Østergård anføres ikke i officielle optegnelser, men derimod Skærtøft. Det anføres af Stednavneudvalget af natur - navnet Skærtøft i Hundslev.

Navnet er blevet skrevet forskelligt i Kirkebogen og ved udskiftningen: Skjærtøft og på tysk: Skiærtøft. Schröder topografi 1837 og Generalstabskort 1857: Skjærtøft. Oldeskop topografi 1906: Skjærtøft, Tysk matrikel 1674: Skjaertøft, Dansk Generalstabskort og postadr. Skærtøft.

Navne i de to gårdes navne: Østerroj, Østerrøjskrog - Seksbjerg - eller Sarsbjerg - Løgbjerg - Mandsmose - Almindsvandsted - Kobjerg - Askkul - Askkuldal - Arslung.

Chr. Knudsen 14, side 59 + 63.

De to andre udflyttergårde var: Syns - og boelsmand Peter Petersen Beck nye gård fik navnet: Kasmosegård. Således anføres navnet i kirkebogen og ved udskiftningen Ifølge Stednavneudvalget Trap 1. Cosmosgaard, Tysk Matrikel 1874 Casmusgaard, Oldenkop 1905: Casmusgaard. Dansk Generalstabskort 1922 Kasmosegaard, Postadresse 1937 Kasmose. af plantenavnet karse, ikke Kors som Chr. Knudsen har forstået det, skriver Stednavneudvalget.

Rasmus Hansen Liengaards udflyttede gård fik navnet: Langmosegaard som den benævnes i kirkebogen og ved udskiftningen. Tysk matrikel 1874 Langmosegaard, Trap 1. Langmose, Oldeskop 1906: Langmosegaard. Generalstabskort 1922: Langmose Gaard, Postadr, 1937: Langmose. Af naturnavnet Langmose i Hundslev skriver Stednavneudvalget.

6. Mads Madsen født 1765, døbt Domi Rogate, søn af nr. 4, Matz Matzen.

Han blev 30. 10. 1795 gift med Karen Nicolaisen Hess, født 1767, døbt nr. 19. datter af Nicolai Hess i Almsted (art ?)

År **1800** den 6. 8. overtager Matz Matzen boelet i Skærtøft efter sin stedfader Christen Petersen Gudemos vulgo Matzen, og må betale:

1. stedfaderen	300 rdl.
2. til broderen Christian Matzen i Nordborg	400 rdl. skipper
3. til halvbroderen Jørgen Matzen	100 rdl.
4. til halvbroderen Rasmus Matzen	100 rdl.
tilsammen	900 rdl.

Boelsmand Matz Matzen Skærtøft bag Hundslev døde 25. 2. 1809, 44 år.

Han efterlod sig en søn Nicolai født ?

Folketælling i Hundslev 1803. 19. familie.

1. Matz Matzen husfader 38 år boeilemand.
2. Karen Nicolaysen hans kone 38 år begge i første ægteskab
3. Christen Matzen stedfader til husfaderen, 60 år i første ægteskab
4. Anna Maria Christensen moder til husfaderen 61 år i andet ægteskab aftægtsfolk.
5. Nicolay Matzen hendes søn af første ægteskab 32 år ugift tjenestedreng
6. Jens Christensen, hendes søn af hendes andet ægteskab, 24 år søfarende ugift
7. Jørgen Christensen, hendes søn af hendes andet ægteskab 21 år søfarende ugift
8. Rasmus Christensen, samme 18 år søfarende ugift
9. Dorothea Johannsen tjenestepige ugift 18 år
10. Martin Petersen tærsker ugift 31 år
11. Christen Boysen tjenestedreng 8 år.

De ovennævnte sønner:

5. Nicolay Matzen blev 8. 11. 1805 gift med Ellen Hansen, født 1772. døbt nr. 10. datter af boelsmand Hans Jørgensen Eriksen Almsted.
6. Jens Christensen Matzen, ungarl og skipper og bager i Sønderborg blev 28. 2. 1806 gift med Emilia Ulrica Maria, datter af møller Ludwig Clementz i Lille mølle, med tilladelse fra det tyske cancelli af 24. 12. 1805 til huscopulation. (vielse i hjemmet)
7. Jørgen Christensen Matzen, ungarl søn af boelsaftægtsmand Christen Matzen i Skærtøft blev 25. 5. 1810 gift med Catharina Jørgens født 4. 7. 1787, datter af kådner Jørgen Danielsen i Almsted,

7. Nicolai Matzen født 1771, døbt nr. 7. en broder til formanden.

Efter boelsmand Matz Matzens tidlige død 25. 2. 1809 overlades boelet til hans broder Nicolai **1809** den 21.3. efter følgende betingelser :

Han skal betale til :

1. Christian Matzen skipper i Nordborg	692 rdl.
2. Jørgen Matzen kådner i Almsted	230 rdl.
3. Rasmus Matzen styrmand i Asserballeskov	230 rdl.
4. Peter Matzen kådner i Hund slev	150 rdl.
5. Anne Marie Matzen Skjærtøft	115 rdl.
6. Kaptain Frederik Brodersen i Nordborg	100 rdl.

tilsammen 1.667 rdl. eller 2 667 rigsbankdaler.

Nicolai Matzen blev 8. 5. 1305 gift med Ellen Hansen, født 1772, døbt nr. 10, datter af boelsmand Hans Jørgensen Eriksen i Almsted som ved udskiftningen i 1795 flyttede til boel ud til Hagelbjergmose.

Deres børn:

1. Matz Matzen født 20. 3. 1807 i Almsted hvor faderen var kådner.
2. Anne Cathrine Matzen født 5. 6. 1808 i Almsted. artikel 30.
3. Hans Christian Matzen født 27. 5. 1810 i Skærtøft.
4. Anne Marie Matzen født nr. 16. 1811 i Skærtøft.
5. Nicolai Matzen født 8. 3. 1813 i Skærtøft.
6. Peter Matzen født 15. 8. 1814 i Skærtøft

Af de ovennævnte børn blev viede:

4. Anne Marie Matzen født 1811 Skærtøft blev 26. 10. 1858 gift med parcellist Frederik Frederiksen på Østerholm.
6. Peter Matsen født 15. 8. 1814 kådner i Hundslev blev 1. 2. 1839 gift med Kirsten Christensen, født 16. 3. 1814 i Hundslev datter af boelsmand Jørgen Christensen og hustru Marie født Hess, Hundslev

Ellen Matzen født Hansen døde 17.12. 1842, 70 år i Skærtøft. Aftægtsmand og enkemand Nicolai Matzen døde 17. 5. 1850, 79 år.

8. Matz Nicolaisen Matzen overtog gården **1840**.

Han var født 20. 3. 1807 på Skærtøft, søn af formanden.

Blev i Egen gift med Margrethe Christensen født 1812 i Dynneved, datter af boelsmand Christen Christensen og hustru Dorothea.

Deres børn:

1. Dorthea Sophie Matzen født 19. 11. 1834 blev 14. 9. 1859 gift med Jørgen Ernst Jørgensen, født 27. 3. 1828, søn af grynmøller Christian Jørgensen i Asserbalieskov.
2. Nicolai Matzen født 17. 3. 1835, døde 7. 2. 1836, af grippe, 1 år.
3. Ellen Matzen født 23. 3. 1837, gift 15. 5. 1868 med 15.5. 1868 med Hans Christian Jørgensen født 20. 3. 1831 søn af boelsarving Christian Jørgensen i Hundslev.
De overtog et kådnersted i Dynt.
4. Nicolai Matzen født 15. 9. 1838, han blev eftermand på gården.
5. Christian Matzen, født 4. 12. 1840
6. Mats Matzen født 3. 5. 1841, han døde 3. 1. 1842, 3/4 år.
7. Matz Matzen født 5. 4. 1842
8. Ellen Matzen født 9. 8. 1843 blev gift Jørgensen i Dynt.
9. Hans Christian Matzen født 7. 2. 1845, han døde 25. 7. 1846 år.
10. Anna Margrethe Matzen født 15. 11. 1846, gift Jørgensen i Asserballeskov.
11. Marie Matzen født 30. 4. 1848 gift
12. Anne Marie Matzen født 30. 3. 1853 gift 8. 5. 1879 med Peter Iversen født 30. 12. 1842 i Notmarkskov, søn af inste Peter Iversen og Cathrine Dorothea født Hofsted i Asserballeskov.
13. Matz Matzen tvilling født 30. 3. 1853, døde 30. 4. 1853 4 uger.

9. Nicolai Madsen født 15. 9. 1836, søn af formanden.

Han overtog fødegården 6. 7. **1874**. og måtte betale følgende:

1. til sin afdøde søster Dorpthea Sophies 7 umyndige børn til deling	300 rdl.
2. til søsteren Ellen gift Jørgensen i Dynt	300 rdl.
3. til søsteren Margrethe i Asserballeskov	300 rdl.
4. til søsteFen Hundalev	300 rdl.
5. til søsteren Anne Marie i Hundslev	500 rdl.
6. til faderen Mads Nicolalsen Madsen	1 800 rdl.
	tilsammen
	3 300 rdl.

Nævnte Søsteren Dorothea Sophies umyndige børn var:

1. Christian Jørgensen født 1. 5. 1860
2. Mathias Jørgensen født 31. 12. 1861
3. Cathrine Elisabeth Jørgensen født 7. 2. 1864
4. Margrethe Jørgensen født 5. 5. 1866
5. Jørgen Ernst Jørgensen født 12. 3. 1868
6. Peter Jørgensen født 4. 3. 1870
7. Nicolai Jørgensen født 30. 3. 1871.

Ar 1875 solgte Nicolai Madsen 67, 29 ar 2 skepper land af Toftmaj i Hundslev til kådner Nicolai Thomsen i Hundslev, folio 1165.

Boelsmand Nicolai Madsen blev 30.10. 1868 gift med Mette Kirstine Hansen født 2. 11. 1847, datter at parcellist Christian Hansen og hustru Anne Marie født Moos i Frederikshof.

Deres børn :

1. Margrethe	født 28. 1. 1869 , gift med Peter Clausen på Myrholm.
2. Anne Marie	født 22. 7. 1870
3. Christian	født 15. 3. 1874, han døde 4.7. 1874.
4. Christian Madsen	født 9. 4. 1875 , han blev købmand i Tandslet.
5. Hans Madsen	født 30. 5. 1877
6. Dorothea Sophie	født 7. 5. 1878, hun blev gift med Moos fra Elstrup, de blev bosat i Rødekro.
7. Jørgen Madsen	født 25. 6. 1879
8. Mette Christine	født 22. 7. 1881
9. Christen Madsen	født 12. 8. 1886
10. Ellen Madsen	født 4. 2. 1889 hun døde 15. 3. 1890 1 år.

10. Peter Hansen købte gården 1. 4. **1892**. Han var født 4. 6. 1864 i Holm, Peter Hansen blev 17. 3. 1892 i Nordborg gift med Helene Petersen født 11.9. 1866 i Købningsmark, datter af gårdejer Jørgen Petersen og hustru født Nielsen, i Købningsmark, på den gård som nu ejes af ?

Da sælgeren Nicolai Matzen havde været forfalden til drik, var gården ved overtagelsen temmelig medtaget. Ved flid og dygtighed lykkedes det Peter Hansen og hans kone at oparbejde gården, opføre nye avlebygninge og et stort, tidspreget Stuehus, så Skærtøft blev en af sognets bedste gårde, Peter Hansen var især kendt som den dygtige kvæg og avlsmand, på linie med Jens Skov i Himmark og Christian Lassen Skovby, og andere. Smtidig var han en natonalt ansvarsbevist bonde under fremmedherredømmet og blev for sine fortjenester hædret med ?

Peter Hansen døde. Hustruen Helene Hansen født Petersen døde 15. 10. 1947 i Skærtøft.

Deres børn :

- Sedsine født 5. 7. 1897 i Skærtøft. Hun forulykkede som 11 årig skolepige ved fald fra mælkevoغن den 17. 9. 1908.
- Christine Marie født 13. 12. 1898. Blev 5. 8. 1923 gift med Jørgen Bonde, født 11. 7. 1898 i Asserballe. De overtog 1926 hendes fødegård.
- Helene Petrea født 20. 12. 1902, blev gift med Christian Jensen. De købte en gård i Skovby.

11. Jørgen Bonde og Christine Marie Bonde

12. Peter Bonde og Esther Bonde

Deres børn:

- Jørgen Bonde
- Søren Bonde
- Susanne

13.